

Б. ЦВЕТАНОВ
СИНЬО КАРТОНЧЕ

chitanka.info

Прозорецът беше отворен. Орманов усещаше мълчаливата ласка на вятъра и му се струваше, че може да се облекне на него.

Над алуминиевите здания в далечината изгряваше пълната луна. Един тънък островърх облак сякаш се впиваше в снагата ѝ.

Все още го болеше глава от продължителните и може би безполезни разисквания в катедрата по кибернетика — разглеждаха въпроса за новите форми, в които трябва да се изрази величието на епохата.

Седна на бюрото си и запали нощната лампа под китайския абажур, Ръцете му се протегнаха в меката лимоненожълта светлина и уловиха една бойна каска. Каската бе пробита от куршум на две места. Момчето на съседите бе я изровило отнякъде. Орманов можеше, като даде воля на въображението си, да възстанови сложния път, който тя е изминала от далечната страна дотук. Но той искаше да знае нещо повече — кое е това най-общо, което стои едновременно зад каската, и, да кажем, зад един дом, разрушен през войната. И може би изобщо зад нещата, от които появява тъга.

Остави каската и протегна ръката си към кибернетичната машина в тъмния ъгъл на масата. Натисна един клавиш, почака и каза:

— Каска на войник от чуждестранния легион. Пробита на две места от куршум, пронизал челото на войника.

След малко добави:

— Дом, разрушен от артилерийски снаряд.

Безшумната, но напрегната работа на машината продължи няколко секунди и в ръката на Орманов падна едно синьо картонче. Той нищо не разбра от този отговор, но усети, че главата не го боли вече. За втори път през своето съществуване възпитаната от него машина даваше такъв отговор, за втори път бъркаше може би.

Веднъж между страниците на една книга, взета от библиотеката на политехниката, Орманов намери писмо на момиче.

„Мисля си — пишеше на някого момичето, — не, не само си мисля, но си е и така, и радостите, които ти ми даваш, са тъй големи, тъй скъпи за мен, че ги усещам като нещо материално, с размери и обем. Някаква особена материя. Сега астрономите споменават за антивещество. След време може да почнат да говорят и за материя на радостта. За първи път може да я открият кондензирана в големи количества на онази звезда с най-хубавото име.“

Той прочете писмото наум, а после гласно — на машината, за да открие кой е писал писмото или кой го е забравил в книгата. И машината за първи път отговори така неопределено — със синьо картонче. Тогава Орманов почувствува нуждата да сподели това с един човек. Вдигна телефона и разказа на своята приятелка случая с писмото и картончето. После започнаха разговор на други теми. Помоли я да му каже нещо хубаво.

— Не мога — отвърна тя по телефона. — Нямам думи.

— Може с цифри — пошегува се той.

— Може и с цвят на картонче — каза тя.

Спомни си тези неща и погледна картончето по-внимателно. Имаше чувството, че се докосва до нещо съкровено, до нова форма може би. Мина му през ума, че отговорът за каската е в цвета на картончето и гласи — синя, мюсюлманска нощ. Цветът на нощта в пустинята, когато с мисълта по родината си бе загинал войникът. Но каква връзка можеше да има между писмото на момичето и една такава нощ? А може би зад синия цвят на картончето се криеше някакво погубено щастие като щастieto на хората от разрушения дом?

Младият учен бе обзет от непреодолимо желание да тръгне в тази нощ и да върви, да върви, към пустинята може би или към онзи дивен край, където от мъка бяха угаснали най-близките хора на войника. И да остави там каската. Да прекъсне нейния мъчителен път.

Но той отиде само до прозореца и оттам гледаше как мисълта му лети над алуминиевите здания.

Публикувано в алманах „Спектър’64“

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.